

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s pošlino vred in v Mariboru s pošljinom na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld 60 kr., za četrt leta 90 kr. — Narodnina se pošilja opravičiva v dijaškem semenišču (Enabenseminar). — Določniki listovnega društva obhajajo list brez posebne naročila.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadno vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Življenje pa naše postave.

To je resnica, da če gre na število, nam ne manjka postav. Tega ne more nihče ovreči, saj nam pa tudi, kar obstoji državni pa deželni zbor, kuje vsak po svoje postave take in toliko, da je človeku že težko, le njih imena obdržati v spominu, kamo-li, da bi še to vedel, kaj vsaka zapoveduje ali pa tudi prepoveduje.

Kristus je bil svoje dni vprašal, koliko bi v obsedenem človeku bilo hudih duhov. Odgovor je bil, da jih je legijon, toraj skoraj brez števila. Malo pa bi se isto smelo tudi o številu naših postav reči.

Vsaka postava pa nas veže brž, ko se izda. Pri njej ni izgovora, da je ne poznamo. Kedar se je kaka izdala, ravnati se nam je po njej vse eno, ali jo ali pa je ne poznamo. Postava je in to odloči. Nikakor ne gre je prezreti ali pustiti v nemar. Iz tega pa tedaj lahko vemo, koliko je imenitno vedeti postave.

Naše slovensko ljudstvo ima to že od Boga, da čuti, kaj je prav ali pa ni prav. Postav sicer ne ve vseh in jih tudi ne more vedeti, ali dokler je dobro, pošteno, izpolnjuje jih, naj že bo tudi brez vedenja. Ali kaj, ko pri vseh postavah sam čut pravice ne pomaga! Nehoté in toraj zoper voljo se lahko zagazi človek zoper nje. Tu mu pa potlej nič ne pomaga, on zapade, kedar se zasači, svoji kazni. Treba mu jo je prestati.

Mi zoper to nismo, če se nam tudi smili revše. Postava je postava. Ene misli pa pri tem vendar ne moremo zadušiti. Ali bi ne bilo mogoče, novih postav tam, kjer in v takem jeziku, v katerem jih ljudstvo more umeti, razglasiti? Zanikati tega vprašanja menimo, da ne gre.

Kar se tiče v tem posebej nas Slovencev, izdajo se sicer postave, ki jih sklene državni zbor, slovenski, ali da bi se tudi te slovenski izdale, ki jih sklene deželni zbor, to nam ni znano. Če se izdajo tako, to je potlej prav,

ali zadosti še ni. Ljudstvo jih zato še ne izve. Kdo namreč dobi oni zakonik v roke? Župani. Ali kateri teh jih bere in komu jih da potlej na znanje? Navadno jim leže v omari, ne da bi jih sami brali, kaj, da bi jih še dali drugim brati!

Ta način, postave razglaševati, tedaj, kolikor mi sodimo, nikakor ne zadostuje. Postave so važne, prestopiti jih je nevarno in polno hudih nasledkov in ljudstvo, katero vse to trpi in za katero se one izdajo, pač zasluži, da jih tudi na lahkem izve, vsaj tiste, s katerimi pride lahko v dotiko. Po sedanjem potu, se nam zdi, pa se to ne izgodi ali vsaj ne po polnem, V tem še je vrzel, ki nam ne sodi.

Kedar gre za kako koli beračijo, najde c. kr. glavarstvo mesto, na katerem jo nabije; kedar koli se dene kje kako zemljišče na bobenj, iztakne c. kr. sodnija gotovó župana, da ji to spravi svojim ljudem na znanje; tedaj pa še menimo, da je c. kr. država dovolj modra iznajti način, po katerem bi vsaj take postave, ki gredo v prvi vrsti na prosto ljudstvo, le-to tudi izvedelo. Preveč se s tem od nje ne terja.

Država ima pravico, dajati postave, da sebe obvaruje škode, ali tudi ljudstvo ima pravico, izvedeti jih, naj se ravna tako po njih ležje. Ni tista država srečna, ki ima dobre postave, pač pa je tista, v kateri jih ljudstvo ne prelamlja. Za to pa mu je treba jih poznati. (?)

Gospodarske stvari.

Kaj početi, če se komu po kaki nesreči obleka vname.

Mnogokrat se zgodi, da se komu po kakem koli nesrečnem slučaju obleka na telesu vname. Strah in preplašenost nesrečnika tako prevzmeta, da dostikrat ravno nasprotno temu dela, kar v taki nesreči pamet in mirni preudarek zahteva. Onesrečenec začne kričati in leteti

Dopisi.

dosti-krat sam ne ve, kam, pa vse to nesrečo le še hujšo dela. Najboljše je, da si kolikor mogoče miren, se hitro vležeš na tla in z valjanjem sem ter tje gorečo obleko pogasiti skušaš. Če je kaj drugih ljudi blizo, naj odeje, koce, zavijače, blazine na nesrečnika namečejo in tako plamen zadušiti skušajo. Bolj ko letiš, bolj se vplamti obleka in hujša je opeka na telesu. Brž te plamen osmudi po obličju in rokah in dim in slap te duši, da se nesrečnež le malokdaj smrti otme. Najboljši varuh pa je previdnost, kedar imaš z ognjem ali lučijo opraviti.

Kako pregloboko posajenim sadnim drevesom pomagati.

Sadna drevesa se ne smejo nikdar globočeje saditi, kakor so bila prej v drevesnici posajena. Ako se je pa pri posajenju drevesa v tem pregrešilo in drevo se globokeje posadilo kakor prej tako drevo pod takim posajenjem trpi, drevo se ne razvija, kakor bi se imelo in tudi rodovitnost njegova se zmanjša. Da se tem odpomore, se drevesce do 5 centimetrov odgrebe in pod zemljo trak skorje okoli in okoli odluči. Tu okoli se napravi debelota, iz katere nove korenine poženejo. Tako ravnanje je povsodi tam nasvetovati, kjer se posajeno drevesce brez škode ne da več vzdigniti.

„P. L.“

Koristna poraba praproti.

Ako se praprot sožge, daje pepel, ki ima veliko tako imenovanih alkalij v sebi, katere dajejo lug, ki ni nič slabjši od onega, kateri se iz potovega pepela nareja in je za pranje in beljenje posebno dober. Po velikih belarijah v Rudogarju na Českem se praprot nabira, v lahke snope poveže, posuši in potem za kurjavo pod kotlje porabi. S tem si mnogo dragih drv prihranijo in vendar pepela nič manj ko iz drv ne dobivajo. Tako si na tak način potovi pepel popolnoma prihranijo. Na Angleškem porabijo ta pepel za mijilo. Praprot se nabira, spravi v velike kopice, ki se o svojem času zažgō in pepel potem pobere. Ta se potem zlugom namoči, zgnjete in v krogle stlači, ki se posuše in kakor mijilo porabijo. Te kroglice ostajajo bele in perilu ne dajejo neprijetnega duha, kakor ga daje mijilo. Da se čisti lug dobi, je treba pepel še enkrat prežgati, ker sem ter tje še vedno kaki nesožgani ogeljnatih delek ostane, ki potem lahko kaj črno napravi.

„P. L.“

Sejmovi. 20. julija: v Arvežu, pri sv. Marjeti na gornjem Dravskem polju, v Vitanju, 21. julija: v Bučah, na Brenski gori; 23. jul.: v Ivniku, pri sv. Heleni, sv. Mohorju, v Orešju pri sv. Magdaleni v Mariboru; 25. julija: v Slov. Bistrici, v Šetalih, v Žalcu, v Kozjem.

Iz Konjic. (Srenjske volitve.) Za III. razred imeli smo srenjske volitve, pa prihodnjič boste spet čitali, kako nemčurska svojat Slovana teptati ter v kot poriniti hoče. Podlegli smo, pa častno in pogrdi zvijači. Proti nam se je bilo vse zaklelo. Vse tiste nezgode in sitnobe, goljufije in prekanjenosti, ki smo jih bili že pri prvotni volitvi januarja meseca okusili, trpeli smo tudi takrat. Prosili smo za prostorno sobano, okrajni zastop jo je odrekel — zakaj? to prihodnjič — prosili smo mi, pa tudi nasprotniki za gospoda komisarja, ga tudi dobili v g. dr. Leitnerju — pa žal nam je bilo zares za tega gospoda, ki se je toliko potil v tesnej pisarni in gotovo zavolj tega ni zapazil, kar se je vsem navzočim prav čudno zdelo in jih celo že na smeh sililo. Za vsako pooblastilo naše imeli so nasprotniki drugo in čudno — vsako bilo je dano nemškutarjem 1. julija — na dan volitve! Kaj ne, da je to čudno, dá, prečudno! Pa slavni komisiji, v koji je imel g. dr. M. Lederer odločilni glas, se je to tako naravno zdelo, da je naša pooblastila podpisana in dobljena od 28.—30. junija — kar pozobala. Kdorkoli izmed tržanov je imel volilno pravico, volil je tudi s pooblastilom, tudi prepisači in mesarski pomagači so ž njimi volili. Pa o tem še prihodnjič. Samo Tomaža Srabotnika, sivolasega državnega pravdnika namestnika — staatsanwältlicher Funktionär — ne smemo pozabiti, pa to za to, ker se je on prehudo spozabil. Tudi on je volil za Marjeto Bornekar iz Nove vesi, pa ona mu ni dala pooblastila, ampak začetkoma jo je neki Rebrnjak prekanil, dobil od nje križ na pooblastilo in jo je potem pobrisal ž njim, pa Marjeta je to pooblastilo preklicala ter le našemu vrlemu značajnemu narodnjaku in posestniku Janezu Rudolfu ga dala. Pa Srabotnikovo je podpisano 1. julija! Marjeta nam je pa djala, da ni bila nikdar pri Srabotniku, on pa ne pri njej — a vendar jo je zastopal — staatsanwältlicher Funktionär! — Kaj ne, dragi čitatelji, da smo že daleč zagazili. Mož, ki bi moral postav se pred vsem držati, pa takšne burke vganja! Na ta način so nam zaporedoma okoli 25 pooblastil prav „mit hoher Zustimmung“ pobrali. Naših pa skoraj nobeno ni obveljalo, Dr. Lederer jih je pretipal in žmeikal, češ da so ti-sočaki.

Končaje moram še nekaj omeniti. Nasprotniki so vse storili, da so le glase dobili. Janez Rataj je v 2. volilnem razredu, ima v zapisniku št. 64. Skalce; 1. julija volil je tudi v tretjem razredu. Sodar Fr. Rudolf že dolgo ne plača nobenih davkov pa je smel voliti svojim — dobrotnikom v prid. Prihodnjič več. S.

Iz Ljutomera. (Odgovor.) Dopis iz Šalince pri Ljutomeru v 26 listu „Slov. Gosp.“ napada mene, kakor da bi bil jaz osnoval kako nemško pevsko društvo itd. Dovolite, da tukaj v pojasnjenje odgovorim. Dopisatelju, — kateri sicer ni v Šalincih, — kakor sam piše, je nekdo poročal, (seveda krivo), da sem jaz osnoval nemško pevsko društvo. Dva gospoda sta me prosila da bi ju v začetnih vajah petja podučeval, in sta to iz lastnega interesa storila. Ali se zamore po mnenji g. dop. iz dveh udov vže društvo osnovati? Zamore li iz dveh pevcev obstati možki zbor? — Na prošnjo nekaterih starišev, začel sem tudi deklice vsak teden po dvakrat in sicer v dveh oddelkih podučevati. Te pevske ure so obiskale, razven nekaterih gospodičen, večinoma učenke tukajšnje dekliške šole. Učenke pevskih ur, med katerimi ste tudi moji hčeri, so hčeri slovenskih in nemških starišev. Prvi oddelek se je vadil začetnega popevanja v sekiricah in drugi oddelek je pa razven tega popeval same slovenske pesni. K temu me je pa napotila misel, da bi s časoma naša čitalnica mešani pevski zbor si napravila. Iz tega razvidi tedaj g. dop. da sem imel dober namen, petje povspeševati. Pozabil je g. dop. povedati, da so se pretečeno zimo čitalnični pevci po dvakrat na teden tudi pri meni v petji vadili. Sploh pa bi me jako veselilo, da bi g. dop. društvo osnoval, katerega osnovati meni nasvetuje. Obljubim mu tudi, da ga v tem podjetji iz srca rad podpiram, ako bi on ne bil zmožen tega voditi. Žalibog, da mi tukaj v svoji strasti oponaša mojo bolezen. Zaradi tega ne bom veliko prazne slame mlatil. Zavrnem g. dop. na g. dr. Špešiča, kateri me je takrat obiskal in zdravil. Volitve se nisem bal, kako se je lahko g. dop. pri slednji volitvi v deželni zbor prepričal, in gotovo bi bil tudi sedaj na strani narodnjakov stal, ako bi me ne bila bolezen zadrževala. Konečno še želim, da g. dop. nebi nikdar taka bolezen nadlegovala, kakor mene v istini je. Sicer pa ostanim tisti, kakor sem bil dozdaj. Narodno reč sem vsikdar rad podpiral, jo podpiram in jo bodem tudi vsikdar rad podpiral. Toliko g. dop. za danes in za vselej.

Jože Horvat,
nadučitelj.

Z dravinske doline. (Ponočni koncerti. Naše maje. Nepotrebna jeza.) Valovi, ki so ob času volitev tu in tam sila razburjeni, so se večinoma povsod že polegeli, le v Ločah še ne. Popolna narodna zmaga je bila sila močen krop, ki je ondašnje nemškutarčke tako poparila, da se v začetku celo niso zavedeli. Le polagoma kakor polži, kader huda vročina preneha, pokazujejo zopet roge. Nekateri nadlegujejo Ločane s ponočnimi „koncerti“, pri katerih svoja srčna čutila proti „raj-

hu“ pošiljajo. Posebno se odlikujejo neki mladiči z učiteljema. Pa naj bi že bilo, ko bi se v gostilni pri slovenski kapljici nemško kraljestvo poveličevalo, pa spodobi se menda le ne, da kriči nemška (?) inteligenca o polnočni uri po vesi v šegi ponočnjaških fantalinov. Drugi pri županskih opravkih in pri „voršusvereinu“ narodnjaka dregajo, češ: zakaj pa zdaj ne greš k fajmoštru? Da bi se bili kolikor toliko ohladili, so si pred svojo šnopsarijo majo z nemško zastavo postavili. Ločki fantje so po stari navadi ob Šent-Antonskem shodu tudi hoteli pri cerkvi majo staviti, se ve da s slovensko zastavo. Zdaj pokaže pa župan svojo moč — mi smo mi — ter prepove majo. Menil je menda, da bo vse kar strepetalo in obmolnilo, kakor takrat, ko je še po gostijah godcem takt dajal, ali tokrat se je zmotil. Zdaj namreč hočejo pa možje majo, c kr. okr. glavarstvo jo dovoli in z godbo: „Naprej zastava Slave“ — „Slovenec sem“ — se je velikanska maja s štirsko in slovensko zastavo povzdignila in plapolala veličastno, ponosno, da memogredoči nehote postojé in njeno krasoto občudujejo. In vihra še zdaj zmagonosno. akoravno se je strela na njo sklicevala, in ker strela noče ubogati je to enega tako razsrdilo, da je svoje posestvo prodal, kakor pravijo sila po ceni, da mu le ne bo treba tribojnice gledati. Kam se bo zdaj podal se ne ve; nekateri menijo, da k belim menihom; pa naj že gre, kamor hoče, pot mu bo gotovo lahka, ker toliko ljudi Boga hvali, da le gre.

Izza Boča. Vesele dneve so pa imeli naši Slatinčani. Dne 28. in 29. pr. m. so jih prišli njih nemška brača iz Gradca obiskat — bili so to nemški pevci. Po čem da je dišalo, zvedeli smo že iz nagovora, s kojim je neki Graški gospodek naše Nemce nagovoril: „Veseli me, da najdem tudi na spodnjem Štajerskem — nemške možake —!“ no nas pa to veseli, da so jih presneto malo našli! „Das dsutsche Lied“ v dvorani niso smeli pevati; a tako dolgo jih je ta hujskajoča pesem po grlu drapala, da so jo 29. vendar zadudljali. Pa saj neko veselje morajo imeti. Saj smo ga tudi mi verni Slovenci imeli. Obhajali smo namreč god slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, kolikor je bilo v naših bornih močeh, slovesno. Že v soboto popoldne je to slovesnost naznanjalo gromovito streljanje. Zvečer videli smo tu dva kresa. Ob devetih zvečer se je slišalo ubrano petje zvonov, možnarji so zagromeli, zdajci se je videl na prijaznem griču blizu sv. Križa, kjer stoji podružnica sv. Trojice, ognjeni križ, in hitro potem kres. Tudi naš stari Boč se je z nami veselil. Naši mladi korenjaki so namreč na Boču zakurili velikanski kres, ki je blizu dve uri dolgo plamtel. V nedeljo se je spet razlegalo daleč okrog mogočno streljanje od prve jutranje zore pri obeh sv. opravilih do

poldne. Da bi bili nemški Graški gospodje to videli, onda nebi več hodili sem doli svoje braće iskat.

Od Pohorja. (Razne reči.) Ribniški liberalci so si že nekoliko udahnili, le Vuhredška četvorica ne more pozabiti žalostnega propada pri volitvi, ki je menda za vselej odločiven, kajti, kjer vrli Pahernik prebiva, ki je steber krasne nove cerkve, zdatna podpora faranov in ljubeznjiv prijatelj duhovnov, ondi se zastonj povzdiguje liberalna betvica. Peneče se togoti in psuje premišljeva, kako se maščevati. „Tirjajmo vse, ki so nam kaj dolžni, da pokažemo našo moč!“ je bil sklep liberalnega premišljevanja. Hitro se razpošljejo listeki dotičnim, in ukazano je bilo: groše platiti. Rad je listek vsak prejel, odrajtal groše z veseljem, rekoč: „Hvala Bogu, sedaj sem rešen!“ Glejte Slovenci! takšni so liberalni prijatelji. Pred volitvijo se sladkajo in ponižno ponujajo dobro jesti in piti vsake sorte, da bi vlovili na limanice, po volitvi pa psujejo in se hudujejo, kakor evangelijski hlapec rekoč: Plačaj, ki si dolžen itd. Dobro si zapomnite vrli Slovenci! ne hodite k njim, ako ste v zadregi, po denarjev — saj imamo poštene posojilnice, ker povsod se tako godi, kjer liberalski duh veje in gospodovati hoče. G. podučitelj S. pa naj se spomni na dekret, katerega je letos v spomladi dobil od okrajnega šolskega sveta v smislu razsodbe dežel. šolskega sveta, kateri je njegovo opravičenje ovrgel. G. šef železniške postaje v Vuhredu, pa naj bere okrožnico predsednika državnih železnic pl. Čedika od 19. pr. m., v katerej prepoveduje vsem uradnikom svojim, se vtikati v občinske zadeve, n. pr. volitve, ki jih ne zadevajo, ker to le sovraštvo in škodo napravlja. Enako je od generalnega ravnatelja južne železnice vsem uradnikom prepovedano, pa so le-ti vendarle za liberalne volitve potegovali.

Iz Brezna. Nekateri Brezno-Ožbaltski mogotci ali flosarji prve vrste, drugega ne znajo kakor svoje dušne pastirje obirati in zaničevati, še celo tožiti. Proslavljajo in častijo same sebe in se povzdigujejo nad kmeta, ker povsod hočejo zvonec nositi. Vendar takrat, kadar gre za deželno in državno volitev se priklanjajo kmetom in bajtljarjem, naj bi za nje glasovali, ako z dobrega ne gre, pa s hudim; namreč: „če ne boš z nami, ti ne bomo pomagali, in dati moraš kmalu nazaj, kar si dolžen.“ To je flosarski „žilo potip“. Celó se predrznejo take, ki imajo pravico voliti, odpoditi. Lepa izobraženost, ki po turškem diši! — Bog jim daj vendar že pamet in boljše srce!

Iz Gornjega grada (Svečanost v čast sv. Metodiju). Slovesnosti, katero smo obhajali 12. t. m. v spomin tisočletnice smrti sv. Metodija udeležilo se je nad 8000 ljudi. Ve-

lika cerkev bila je napolnjena in še na dvorišču jih je mnogo stalo. Ob 1/2 10. uri začele so se procesije. Najpopred je Ljubenski g. kaplan služil sv. mešo, pri kateri so mu stregli 4 sokolci. Potem je bila procesija s presvetim R. T. po trgu, pri kateri so požarni brambovci za red skrbeli. Pridigo imel je g. Rodošek; po pridigi bila je slovesna sv. meša z obilno asistenco. — Prišle so procesije iz vseh far gornje-grajske dekanije razun Luč, Solčave in Nove štifte; tamkaj so namreč nekateri otroci zadnje dni umrli za vratno vnetico, zatoraj je g. dekan v cerkvi oznanil, da iz teh krajev ne sme priti procesija. — Popoldne od 1/2 4. do 6. ure bil je koncert pod milim nebom, na večer pa slavnost v čitalnici, pri katerej je g. dekan govoril. Počastili so naš trg odlični gostje iz Braslovč, Žalca in Kamnika in naslednja društva: požarna bramba Rečička, Savinjski sokol in Lira iz Kamnika.

S pod Pohorja. V Slov. Bistrici je veliko gnujzdo, v katerem se valijo nemškutarji, pa zvalijo jih ne kokoši, temuč kokoti brez perja. Če nekoliko odrastejo, jih nabašejo, pa haid! na Črešnovce, na Polskavo in na Pohorje ž njimi. Ker so na Pohorju od lani do letos že precej dorasli, so jih na Pohorju letos celi voz nabasali in skoz Fram na Ješenco peljali. Pa k nesreči je v Framu na prostoru med cerkvijo in šolo precej debelo kamenje, po katerem je voz z nemškutarji tako močno ropotal, da sta dva doli padla. Eden izmed njih je silno razsajal pri in po tukajšnji volitvi, opravil sicer nič ni, pa tudi ne bo. Zato svetujemo njemu in njegovemu tovarišu, da raje naj mirujeta in se svoje itak dobre meštrije vestno držita.

Iz Loke ob Savi. (Občinska pisarna, požarna straža.) Dolgo časa smo vaščani Loški željno pričakovali dneva, ko se nam vresničijo želje, da prestavimo občinsko pisarno k nam v Loko. Te želje so se nam izpolnile dne 1. mal. srpana t. l. Mnogo truda si je oče župan prizadjal, ter hudo se je moral boriti za slovensko reč, hoteli so nemčurji imeti pisarno na Zidanem mostu. Živel toraj oče župan! Požarna straža je v nedeljo 28. junija stopila na dan v svoji zunanji obleki. Dve leti skoraj je g. Gamšek zbiral ude, a sedaj nabral blizo 50 mož prave korenine, ti možje se organizirajo. V nedeljo zbralo se je 25 udov v gosp. Jakšatovi gostilni in popoldne ob 3. uri stopila je požarna straža na cesto, spremljana z lepo godbo in pokanjem možnarjev. Kot vodja izvoljen je g. Gamšek, namestnik g. Mlinar. Naprej toraj mlada straža, napreduj vrlo in ne sramuj se Slovenije!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naučni minister Conrad poslal je gališkemu deželnemu šolskemu svetu

Za poduk in kratek čas.

Župnija sv. Lovrenca na Dravskem polji.

(Dalje.)

dopis, v katerem graja učitelje zaradi agitacije pri državno-zborskih volitvah. Slovenski zastopniki na Velehradu nameravali so ustanoviti list v vseh slavjanskih jezikih. Ta list bi imel nalogo delati na približanje vseh Slovanov. Pa zdaj bržčas iz tega podjetja ne bo nič, ker se Polaki nečejo sporazumeti z Rusi. Liberalci bi radi zopet na krmilo prišli, to kaže njih najnovejše modrovanje zastran Galicije, Bukovine in Dalmacije. Hočejo namreč te dežele odcepiti od onih v državnem zboru zastopanih ter tako desnico slabiti; a to se jim ne bo posrečilo. Profesor bogoslovja dr. Martin Riha imenovan je naslednikom grofu Schönbornu. Novi škof bode prekoniziran 17. julija, introniziran pa 6. septembra. Kako „Pester Loyd“ poroča, bodo v krajih, v katerih so že dosedaj 4. razred poklicali k novačenju, pa vendar premalo vojaških novincev dobili, tudi 5. razred poklicali. V kmetskih občinah Kočevskega okraja na Kranjskem bode dopolnilna volitev poslanca za deželni zbor 25. avgusta; Kranjski deželni šolski svet svari v nekem razpisu profesorje srednjih šol naj se ne udeležijo političnih demonstracij. Pri volitvi v državni zbor iz trgovinske zbornice v Liberci bil je izvoljen Adolf Schwab.

Vnanje države. Nemški zvezni zbor priporočal bode deželnemu zboru za brunšviškega prestolonaslednika na prvem mestu princa Henrika. VII. Reussa; na drugem in tretjem mestu pa jednega srednje- in jednega južnonemškega princa. — Francoska zbornica sprejela je mirovno pogodbo, katero je francoski zastopnik sklenil s Kitajci. — Pretekli teden je na Španjskem za kolero umrlo 3183 oseb; „Gazetta“ potrjuje, da je od 20. maja do 7. julija 28.000 ljudi za kolero zbolelo, 12.350 pa pomrlo. Minister za notranje zadeve in pomorski minister sta odstopila; kralj je imenoval naslednikom prvemu madridskega prefekta, drugemu pa contre-admirala Pezuela. — Kakor se iz Anama poroča, je v Hue zdaj vse mirno, anamitska vojska je popolnoma potolčena. Francozi imajo 10 mrtvih in 62 ranjenih. — V Kijevu delajo priprave za vsprejem ruskega carja, ki tja pride meseca avgusta; po končanih velikih vojaških vajah pojde car v Skierniewice. — Okoli Angore v Mali Aziji razdejal je veliki orkan 300 hiš. — Iz Sudana se poroča, da je Mahdi umrl in da se njegovi pajdaši vojskujejo med seboj; pa ta vest najde malo vere. — Francoska vlada sestavila je komisijo iz Francozov in Algiercev, katera ima nalogo vsaki mohamedanski rodbini dati rodbinsko ime. Algierski mohamedanci namreč dosedaj takih imen niso imeli, kar je pouzročilo mnogo zmešnjav.

4. Cerkev. Kedaj da je bila cerkev sv. Lovrenca na Dravskem polji postavljena in zakaj ravno na čast sv. Lovrencu posvečena, tega ne vemo povedati; pač pa je v starih listinah najti, da je že l. 1323. tukaj, če tudi manjša cerkev stala, ki je bila s prva podružnica Hočke fare, l. 1426. pa se že imenuje samostalna župnijska cerkev.

Drugo nam iz tega časa o cerkvi ni nič znanega, samo iz l. 1567. še imamo pismo, ki omenja podružnice Lovrenčke farne cerkve, namreč cerkev naše ljube Gospé na Gori, sv. Lenarta in sv. Janža.

Sedanjo podobo je dobila cerkev 1662, ko je župnikoval Lovro Banko. On je pri župljanih in drugih darežljivih kristijanah pobiral milodare ter povečal staro cerkev in jej sedanjo podobo dal.

Prednji del cerkve, ki je proti vzhodu obrnen, meri 10·1 m. v dolgost in 5·7 m. v širokost, ladija pa je dolga 12·1 m. in široka 7·6 m.

Altarje ima štiri; prednji ali veliki altar je posvečen sv. Lovrencu, stranski trije pa Mariji sedem žalosti, sv. Antonu Padvanskemu in sv. Barbari.

V zvoniku so trije zvonovi, nekaj nad 20 centov težki, in ura.

Lep 2 m. visok zid obdaja cerkev; staro pokopališče, ki je bilo na tem prostoru med cerkvijo in zidom, so l. 1832. prestavili ter tla l. 1878. poravnali in toliko navozili, da se voda lažje od cerkve odteka.

5. Pokopališče. Prvotno pokopališče je bilo, kakor nekdanj povsod, tudi pri sv. Lovrencu okoli cerkve, in to ne le pri župnijski cerkvi, ampak tudi pri podružnicah. Odličnejše osebe so tudi v cerkvi pokapali.

Ukaz cesarja Jožefa II. od l. 1787., naj se pokopališča od cerkve proč spravijo, so tukaj še le l. 1832, izvršili. Takrat so namreč Lovrenčani po prizadevanju župnika Martina Viličnjaka pokopališče kakih 300 stopinj od cerkve proti zahodu prestavili, ter ga istega leta na den vseh svetnikov popoldne blagoslovili. Prej precej nizko ležeče in toraj vedno mokrotno pokopališče so po zimi l. 1852. za štiri črevlje navozili ter z dostojno ograjo obdali. V novejšem času so na pokopališču tudi lično mrtvašnico postavili.

6. Dušno pastirovanje oskrbljujeta že od davnih časov dva duhovnika, župnik in kaplan. Ko so po izločitvi Gorske fare in Mihovec obseg Lovrenčke župnije jako skrčili, in tudi njene dohodke zmanjšali, hoteli so kaplana

odpraviti in so njegove dohodke zbrisali, ali župljani so se zanj potegnili ter se zavezali, da bodo mu dohodke sami oskrbeli, ako jim le kaplana pustijo.

Oba duhovnika stanujeta v farovžu, ki stoji na severovzhodni strani cerkve, in ima eno nadstropje in prostorna gospodarska poslopja, ker ima župnik razun nekoliko rešitve svoje dohodke iz gospodarskega posestva dobivati.

Matične knjige, katere župnik vodi, in iz katerih je v Slekovčevi knjigi mnogo zanimivega izpisano, segajo le do konca sedemnajstega stoletja nazaj. Krstne knjige so se začele pisati 1. marca 1682; poročne knjige maja 1680, in mrtvaške knjige 3. maja 1680.

Prvi znani Lovrenčki župnik je nek Andrej, ki se je l. 1498. odpovedal Lovrenčki fari na korist nekemu Simonu, duhovniku iz Ivnika. Za njim še je znanih 24 župnikov po imenu, o katerih so v naši knjigi tudi navedene životopisne črtice, kolikor jih je bilo mogoče gosp. pisatelju izvedeti.

Prvi znani kaplan je Logar Lukež l. 1681; za njim pa še je navedenih 63 kaplanov tudi z životopisnimi podatki, kolikor jih je znanih.

Ta oddelek o Lovrenčkih župnikih in kaplanih je g. pisatelja gotovo veliko truda stal, preden je iz toliko krajev zbral toliko podatkov o vseh župnikih in kaplanih.

Sedanji župnik je č. g. Fr. Ser. Rath, ki župnikuje tukaj od 1. aprila 1882; sedanji kaplan pa je pisatelj naše knjige č. g. Matej Slekovec, ki tukaj kaplanuje od 1. jun. 1883.

(Konec prihodnjic.)

Smešnica 29. „Boter, kaj bo, kaj bo? Kje bomo znanprej vole jemali, če bo suša še dolgo trpela? Klaje ne bo, živine pa tudi ne, ako ne neha kuga na Ogorskem!“ — „Nič se“ odvrne boter, „nič se ne boj, dragi moj! Dokler sva mi dva, volov manjkalo ne bode.“

Razne stvari.

(Presvitli cesar) darovali so 2000 fl. po povodnji v Galiciji poškodovanim.

(Njih ekscelecija mil. knez in škof) izdali so glede iznajdenja pravega trupla sv. Jakoba v Komposteli na Španskem, pastirski list, ki se te dni razpošlje gospodom.

(Ljubljanskega mil. gosp. knezoškofa) sta obiskala dva imenitna gosta, kardinal Hergenrôther, slavnoznani učenjak in P. Henrik Denifle.

(Metodijevo svečanost) priredijo dijaki pod vodstvom abiturijentov mariborske gimnazije dne 2. avg. t. l. v gostilni gosp. D. Jagodiča v Šmarju.

(Nedeljski počitek.) Počitka ob nedeljah in praznikih, kakor ga zapoveduje nova postava, še je Graškim in Dunajskim trgovcem

sedaj (in tudi po pravici) premalo. Terjajo ga za se v večjih mestih od 10. ure predpoldne v manjših pa vsaj od 12. ure.

(Umrl) je 12. t. m. g. Ivan Urbanec, uradnik v pisarni gosp. dra. Gregoriča. Pokojnik, rojen Kranje, bil je uzoren domoljub, kateri je žrtvoval vse svoje moči za mili nam slovenski narod. Naj počiva v miru!

(Železnica Spielfeld-Radgona) bila je izročena 14. t. m. javnemu prometu ter ima naslednje postaje: Schwarza, Weitersfeld, Cmurrek, Gosdorf, Purkla, Halbenrain in Radgona. Mešani vlaki vozijo od Spielfelda do Radgone trije in sicer ob 7. uri 30 min. zjutraj, ob 2. uri 15 min. popoldne in 6. uri 30 min. zvečer; iz Radgone pa: ob 4. uri 40 min. zjutraj, ob 11. uri dopoldne in 4. uri 20 m. popoldne.

(Štajerski deželni odbor) dovolil je za postavljenje bolnišnice v Radgoni 317 fl.

(Nova štacuna v Celji.) Dolgo smo že želeli, da dobimo v Celje trgovca, domačina in narodnjaka. Ta želja se nam je ravno izpolnila. Gospoda Karol Vanič in Ivan Jerman, oba vrla domoljuba, kupila sta v Celji poprej Ripšlnovo hišo na oglu poštna in graške ulice, kjer je že od nekaj bila trgovina, in odprla sta prve dni julija svojo trgovino z blagom za obleko itd. Opozarjamo svoje čitatelje na njuno naznanilo in priporočbo na zadnji strani našega lista.

(Novo uniformo) dobijo uradniki avstrijskih železnic.

(Henrik Clementschitsch), tajnik pri namestnji imenovan je okrajnim glavarjem za Štajersko.

(Hraber deček) V nekej vasi pri Savôni na Ligurskej obali odlikovan je bil pred malo dnevi dvanajstletni deček Pescio s sreberno svetinjo. Pri navstalem požaru je namreč po lestvici znosil in rešil štiri otročice iz že goreče sobe.

(Konec šolskega leta) bil je včeraj in danes po vseh tukajšnjih ljudskih in srednjih šolah.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Č. gosp. J. Satler gre za provizorja v Podgorje, č. gosp. J. Kapler pa za kaplana v Ruše. Umrl je č. g. J. Zemljak, umirovljeni duhoven pri sv. Vidu blizu Ptuja.

Listič uredništva. G. J. v? Kdor glasuje za moža, kakor je g. doktor, o katerem ste pisali, nosi, naj hodi v suknji katerikoli, svojo kazen v — lastnih prsih in ne odide ji pri ljudstvu; ni mu je treba od nas. G. dr. v K. Prosimo potrpljenja. Včasih nam ni mogoče hitro, ker bi radi ustregli vsem dopiscem pa tudi bralcem.

Listič upravnitva. G. J. D. pri sv. Kr. Hvala! Eno leto za brata; sedaj ne dobiva več lista.

Vse p. n. naročnike, ki še niso poslali naročnine pa se tudi ne v svojem času oglasili za potrpljenje, prosimo, da storé eno ali drugo do prihodnje številke, ker bi jim sicer ustavili pripošiljanje.

Loterijne številke:

V Gradci 11. julija 1885: 37, 49, 5, 67, 35
 Na Dunaji " " 79, 46, 77, 52, 60
 Prihodnje srečkanje 18. julija 1885.

Slomšekovih zbranih spisov

četrta knjiga: „Različno blago“, ravno-
 kar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. g. Mih.
 Lendovšek v Makolah (Maxau bei Pöltschach)
 po 1 gld. s poštnino vred. Tržna cena po knji-
 garnah ji je: fl. 1.40 za trdovezan, fl. 1.30 za
 broširan izvod. Obsega tri oddelke: I. „šola in
 odgoja“ str. 180; II. „narodna politika in
 narodno gospodarstvo“ str. 183—354; III.
 „razna tvarina“ str. 357—428. (4-10)

Oklic

prostovoljne dražbe premičnega blaga.

C. kr. okrajno sodišče v Slovenski Bi-
 strici naznanja, da je prostovoljna dražba mla-
 doletnim Kašpar Smole-tovim dedičem last-
 nega vina okoli 25 polovnjakov dovoljena in
 se bode dne

30. julija 1885

in sicer dopoldne ob 10. uri v Poličanah, po-
 poludne ob 3. uri pa pri vinogradu v Gaber-
 niku vršila.

Kupci se k tej dražbi vabijo s pristav-
 kom, da se bo vino le za ali čez cenitveno
 vrednost in za gotov denar prodavalo.

C. k. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici,
 dne 30. junija 1885.

C. k. okrajni sodnik:
 Sorko, m/p.

1—2

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Slovenj.-Gradcu
 naznanja, da je razprodajo premakljivega blaga
 umrlega gospoda nadžupnika in dekana Ur-
 bana Dietricha v sv. Martinu pri Slovenj-
 Gradcu dovolilo in da se bo omenjeno blago,
 obstoječe iz prelepe živine (10 volov, 8 krav
 in še mladine), 5 konjev z vozi vred, živinske
 hrane, žita, hišnih in gospodarskih priprav raz-
 prodajati začelo

dne 27. t. m. ob 9. uri zjutraj

v sv. Martinu pri Slovenj.-Gradcu.

Prva pride na vrsto živina in živinska
 hrana.

Kupnina se bo morala v gotovini šteti,
 kupljene reči se bodo morale kar odpraviti.

C. kr. okrajno sodišče v Slov. Gradcu
 11. julija 1885. 1-3

Zahvala!

Vsem prijateljem in znancem, kateri so
 dne 14. julija v tako mnogobrojnem številu
 spremili mojega nepozabljivega, prerano umr
 lega soproga, gospoda

Ivana Urbanc-a,

tajnika posojilnice v Ptuji,
 k zadnjemu počitku, izreka podpisana najtop-
 lejšo zahvalo.

V Ptuji dne 15. julija 1885.

Žalujoča vdova

Marija Urbanec.

Dekla se takoj sprejme pol ure od Mari-
 bora proti mesečni plači 4 gld. —
 Več se izve v Janez Leon-ovi tiskarni v
 Mariboru.

Lepo posestvo

pri cerkvi ležeče, v krasnem spodnje-štajerskem
 kraju, za umirovljenega duhovnika, ka-
 kor za vsako obrt, krēmo, kramarijo, mesa-
 rijo ugodno, se iz proste roke prodaja. Kje?
 povē upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-3

Šaljivi koledar ali „Jurjev koledar“

II. letnik za leto 1886, katerega izda uredništvo
 „Jurja s pušo“. Izšel bode uže oktobra t. l. Imel
 bode obilo šaljivega berila z primernimi šaljivimi
 podobami, potem smešnic v prozi in pesnih, ugank
 in druge smešne zabavke. Ker je bil lanski kole-
 dar v enem tednu razprodan, vabimo p. n. ob-
 činstvo, da se do časa naročiti blagovoli. Cena mu
 je 55 kr. po pošti na dom.

4—4

Uredništvo „Jurja s pušo“.

Župnija sv. Lovrenca

na Dravskem polju.

Krajepisno-zgodovinske črtice.

Spisal Matej Slekovec, kaplan pri sv. Lovrencu na
 Dravskem polju.

V Mariboru 1885. — Tisk J. Leonove tiskarne.

8°. str. 136. — Dobi se ta lična knjižica
 pri upravništvu „Slov. Gospodarja“ v
 Mariboru in pri spisatelju gospodu Mat.
 Slekovecu. — Cena je broširani knjigi
 60 kr., s pošto pa 66 kr. a. v.

Dve podučiteljski službi

na dvorazrednicah v Zavrčju in pri sv. Andražu v Leskovcu, IV. plačilnega razreda, ste izpraznjeni.

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje vložijo do 20. julija t. l. po pravilnem potu pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ptuj

dne 20. junija 1885.

Predsednik:

Premierstein.

3-3

Naznanilo in priporočba.

Podpisana naznanjava slavnemu p. v. občinstvu uljudno, da sva s početkom meseca julija 1885 začela in odprla v svoji lastni hiši (poprej g. Ripšlnovej) v Celju šte. 39, na oglu poštna in graške ulice

svojo štacuno in trgovino

z različnim suknenim, platnenim in tkanim blagom, perteno in vsake vrste drobnarijo, pod firmo

Vanič & Jerman.

Dolgoletne v najboljših trgovskih hišah nabirane izkušnje in vednosti, potrebni denarni pripomočki, dobre z najveljavnejšimi fabrikanti naju priporočajo in opravičujejo, da prosiva slavno p. t. občinstvo za naklonjenost, zaupanje in obilno obiskovanje najne trgovine.

Trudila se bodeva, kolikor je v njih močeh, da hitro in dobro ter pošteno in po ceni ustreževa željam vseh častitih kupovalcev.

Zagotavljava ob enem, da imava na prodaj čisto novo in izbrano robo po prav nizki ceni in smeva trditi, da nikdo ne bo nezadovoljen šel iz najne štacune. Prosiva zatoraj uljudno za prav obilno obiskovanje.

V Celju dne 8. julija 1885.

Vanič & Jerman.

1-3

Kdo ima ključarsko ali kovaško orodje na prodaj? Kaj ima in po kaki ceni, naznani naj

Francu Koser-ju,

1-2 gostilničarju v Jursincih pri Ptuj.

Izvrstna tropinska žganica

Hktl. po gld. 18.—20.—

Izvrstna slivovka

Hktl. po gld. 24.—

izvrstna drožena žganica

Hktl. po gld. 24.—40.—

se dobiva v žganjariji

1-10

Rajmunda Wieser-ja

v Hočah pri Mariboru.

Posojilnica v Celji

naznanja:

1. Hranilne vloge se brez izjeme sprejemajo in izplačujejo samo vsaki **torek**, ravno tako **posojila**.
2. **Obresti** od posojil se tudi vsaki **petek** sprejemajo.
3. **Posojila** se pa dajajo **samo zadružnikom**, t. j. udom posojilnice.

Opazka: Hranilne vloge se obrestujejo s 5 %, posojila se dajejo po 6 %.

1-3